

vilde søge at komme til Ahslinge, da det vilde være ligefrem at fortrænge Birtebal. Det var ganske naturligt, at denne Advarsel ikke blev tagen tilfølg. Jeg tror ikke, at den var begrundet. Der kom en ung Mand til Ahslinge, nemlig Pastor Clausen, men det var saa langt fra, at han ikke kunde virke i den Menighed, han kom til, at der endog efterhaanden udviklede sig et meget godt Forhold mellem Menigheden og ham. Den gamle Præst blev paa Stedet og oprettede en Valgmenighed, og der var Nogle, der sluttede sig til ham, men der var ogsaa Andre, der sluttede sig til Pastor Clausen, og der opkom en Samvirken mellem Birtebal og Clausen, og hvorfor? Forbi Pastor Clausen kom med en levende Forkyndelse, og Menigheden fik Følelsen af, at han sølte, hvad han talte, og det var den nok. Hertil kommer, at den religiøse Ufordragelighed, der findes mellem dem, som staa paa kristelig Grund, er ved at tabe sig endel. Det er min fulde Overbevisning, at den hele Offentlighed ved alle Forhandlinger bidrager dertil. Saalænge Ordsvørerne for de forskjellige Retninger kun stredes med Pennen, aldrig faae hinanden og aldrig talte med hinanden, kunde der komme megen Bitterhed og Splid. Naar derimod Modstanderne stredes med hinanden i den mundtlige Diskussion, faae de ofte et andet Syn paa hinanden, og Bitterheden forsvinder. Endelig kommer hertil, at der er en Retning oppe i vor Tid, som nok skal bringe alle dem, der staa paa et kristeligt Grundlag, til mere og mere at slutte sig sammen, og det er Tritanteriet. Der har været Tritantere ogsaa tidligere, nemlig i Begyndelsen af dette Aarhundrede, men dengang angreb de Tritanterne ikke Alt, hvad der hed Religion. De vendte sig mod den aabenbarede Religion, men de fornægte de dog ikke Troen paa Gud, Troen paa den personlige Gud og paa, at der er et Liv efter dette. Men de Tritantere, som nu løste Fanen, ville tage enhver religiøs Grundvold bort. De fornægte, at der er en Gud, at der er et Liv efter dette. De sige: Det er altsammen Præstebedrag; det er Noget, der er opfundet for at de arme Menneſter, der lide under Underkuelse og Uret, skulle slaa sig til Ro med, at, naar de lide dygtigt i denne Verden, vil Gud belønne dem i den anden Verden. Det er Noget, der er oppe i vor Tid, og jo mere denne Kamp nærmer sig — og den kommer nærmere og nærmere og vil ikke alene komme frem paa det religiøse Omraade, men ogsaa paa det politiske Omraade — desto mere Ufordragelighed vil der komme til at herske imellem dem, der staa paa kristelig Grund, thi de ville faae en stærk Følelse af, at det gjaelder om at holde sammen. Jeg tror derfor ikke, at der vil være den Fare, hvis der vedtages et Forslag om det, jeg her har skillet, at der skal komme en saadan Splid og Riv ind i Menigheder, som blev antydet af den høitærede

Kirkeminister og af Folkethingsmanden for Odense Amts 2den Valgkreds (N. Andersen).

Det var nu om den Indflydelse, der blev givet Menighederne; men isølge mit Forslag faar ogsaa Kirkeministeren en temmelig betydelig Indflydelse. Man kan af flere Ansøgere udpege tre. Naar det er et stort Embede, og der er mange Ansøgere, skal det være underligt, om der ikke kunde udpeges tre, der Alle ere fuldt kvalificerede til Embedet; det skal dog være ganske besynderligt. Og er det smaa Embeder, der kun have faa Ansøgere — vi have jo hørt, at der er Embeder, hvori der kun er een Ansøger — er Valget ikke tvivlsomt, og det er da lige meget, om det bliver ordnet paa den ene eller den anden Raade. Derved, at Kirkeministeren saaledes kan udpege tre af et større Antal Ansøgere vil han kunne gjøre alle berettigede Hensyn gjældende. Der er et Hensyn, som har sin Betydning, nemlig Anciennitetshensynet. Der er blevet lagt alt for stor Vægt paa dette Hensyn i tidligere Dage. I Rancelliets Tid var det saaledes, at, naar man fik sendt Listen over Ansøgerne til et Præsteembede, kunde man temmelig sikkert sige, at den eller den maatte faae Embedet. Jeg huffer, at jeg har læst en Udtalelse af Biskop Myrner, hvori han siger, at Rancelliet var uforberedligt; thi der var ikke Andet, der havde Værd i Rancelliets Dine, naar et Embede skulde besættes, end at Folk vare blevne dygtig gamle. Det ere vi nu komne bort fra, og det er ganske rigtigt; men man maa dog vistnok indrømme, at Anciennitetshensynet ikke bør skydes albeles tilside, og at det er et Moment, der bør komme i Betragtning sammen med de andre Momenter. Har Menigheden hele Afgjørelsen i sin Haand, tror jeg rigtignok, at Anciennitetshensynet slet ikke vil blive gjort gjældende, og bliver det gjort gjældende, bliver det snarest i omvendt Form af, hvad der nu gjaelder, nemlig at man foretrækker de Yngste. Ved at Kirkeministeren derimod kan udstyde en Del og indstille til Menighedens umiddelbare Valg tre, kan han ganske sikkert i de fleste Tilfælde gjøre Anciennitetshensynet gjældende i den Grad, hvori det bør gjøres gjældende, og derved, at der gives Kirkeministeren Ret til at besætte umiddelbart hvert fjerde Embede, vil han kunne raade Bod paa de Uretfærdigheder, der muligt kunne blive begaaede derved, at Menigheden har stor Indflydelse paa Valget af Præsten. Jeg tror saaledes, at det Forslag, jeg har tilladt mig at stille, giver Kirkebestyrelsen en ikke ringe Indflydelse paa Valget, samtidig med at Menighederne ogsaa faae den Indflydelse, som de med Rette kunne forlange.

Jeg skal nu henlede Opmærksomheden paa nogle Enkeltheder i Lovforslaget. Der er Bestemmelsen om, at, naar tre ere indstillede til Menighederne's umiddelbare Valg, kunne de komme til